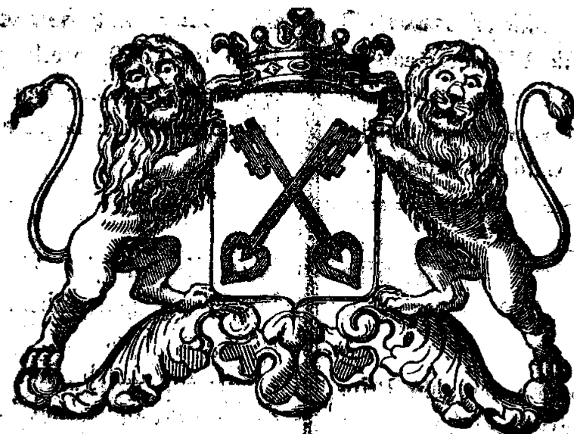
1851. N°. 129.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 27 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 25 October.

Zitting van den Stedelijken Raad van Leiden.

Afwezig zijn de Heeren Prof. J. Bake, Mr. J. C. Bucaille en B. F. Krantz.

De notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

De Heer Taets van Amerongen, in de vorige vergadering toegelaten, legt de bij de wet gevorderde eeden af, en wordt door den Burgemeester als lid der vergadering begroet.

De Burgemeester doet mededeeling eener resolutie van Gedeputeerde Staten van 15 October ll., houdende goedkeuring van het raadsbesluit van 27 September ll., tot af- en overschrijving van eenen post van *f* 1000.— van art. 68 op art. 47 der begrooting van 1851. Aangenomen voor kennisgeving.

De Burgemeester laat door den Secretaris voorlezen 1°. eene missive van den Heer A. Hartevelt Jz. van 18 October ll., houdende kennisgeving dat hij de hem opgedragen betrekking van Wethouder aanneemt; 2°. eene missive van den Heer Mr. H. Gevers van denzelfden dag, houdende kennisgeving dat ook hij de betrekking van Wethouder aanneemt, indien de Koning hem dispensatie van art. 8 der Wet op de regterlijke organisatie wil verleenen. Beiden worden voor kennisgeving aangenomen.

De Burgemeester deelt mede, dat de geloofsbrieven en stukken van den Heer Mr. N. Sikkel Groos zijn ingekomen en benoemt om die te onderzoeken eene Commissie, bestaande uit de Heeren Prof. J. van der Hoeven, Dr. C. W. H. van Kaathoven en Mr. D. Tieboel Siegenbeek. Na zich eenige oogenblikken verwijderd te hebben, brengt deze Commissie, bij monde van den Heer Dr. C. W. H. van Kaathoven, rapport uit, dat alle stukken in behoorlijke orde bevonden zijn, weshalve gemelde Heer als lid wordt toegelaten.

De Burgemeester stelt voor eene Commissie te benoemen tot onderzoek van den Staat van Begrooting voor 1852 en wijst daartoe aan de Heeren A. Hartevelt Jz., Prof. Bake, A. Librecht Lezwyn en Mr. N. Olivier.

De Burgemeester legt ingevolge art. 181 der gemeentewet aan den Raad het proces-verbaal der drie maandelijksche opneming van de boeken en de kas van den ontvanger over.

De Heer Prof. J. van der Hoeven stelt voor, dat eene commissie uit den Raad bij den Koning gehoor zal vragen ten einde het door den afgetreden Raad gedaan verzoek, tot vernietiging der door Gedeputeerde Staten geweigerde goedkeuring, van de schikking in de zaak van het Huiszittenhuis, bij zijne Majesteit te ondersteunen. Met 12 tegen 9 stemmen wordt bepaald daaromtrent nog heden een besluit te nemen. Hierop wordt het voorstel van den heer van der Hoeven met 16 tegen 5 stemmen aangenomen en bij meerderheid van stemmen tot die commissie benoemd de heeren Prof. J. van der Hoeven, Prof. H. Cock, A. Hartevelt Jz., Prof. A. H. van der Boon Mesch en P. H. Taets van Amerongen.

— Uit het verslag der Koninklijke commissie voor de Tentoonstelling te Londen, blijkt nog dat Eervolle vermelding is te beurt gevallen aan de Heeren J. Zuurdeeg en Zoon alhier voor Dekens.

— Heden namiddag heeft H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden met hare Dochter het Museum van Natuurlijke Historie bezocht, en de verschillende afdeelingen van hetzelve gedurende bijna twee uren met veel belangstelling, onder geleide van den Conservateur Dr. H. Schlegel, bezigtigd.

— Donderdag l. l. hield het alhier gevestigde Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, eene ook door Dames zeer talrijk bezochte Vergadering, waarin de Secretaris Dr. H. R. de Breuk, Verslag deed van den Staat en de Verrigtingen des Departements over het afgeloopen jaar. Het bleek daaruit dat de bloei dezer Afdeeling meer en meer toenam en het aanzienlijk vermeerderde aantal Leden thans 250 bedraagt.

Vervolgens werden met gepaste toespraken, door den Voorzitter D. N. Roskes, voor het redden van drenkelingen aan verschillende personen, eerbewijzen en belooningen uitgedeeld, als: aan J. Timp een zilveren medaille en getuigschrift, aan J. J. Poelejoe een bronzen dito en aan H. Neutenboom, R. L. Logger en D. van der Mee, verschillende sommen gelds.

Daarna droeg de Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer Dr. C. W. van der Pot een uitmuntend dichtstuk voor, getiteld: *Lucas de Evangelist*, terwijl de Vergadering geopend, afgewisseld en besloten werd door Zang-oefeningen, uitgevoerd door de leerlingen der Volkszangschool, welke van hunne groote vorderingen getuigden.

— Het door ons uit den *Noord-Brabanter* overgenomen berigt, dat de kerkelijke organisatie der Katholieken in Nederland gereed en aan de goedkeuring des Konings was onderworpen, wordt door den *Tijd* als geheel onjuist tegengesproken.

— Uit Genemuiden wordt gemeld, dat de opgerigte Calicotweverij aldaar van de Gebr. Bottenheim te Amsterdam en Kampen, den 23sten begonnen is. Reeds waren 50 getouwen in de huizen der arbeiders geplaatst.

's GRAVENHAGE, 25 October.

Z. M. heeft uit het Hem aangeboden drietal, tot Lid der Algemeene Rekenkamer benoemd den Heer H. L. Fievez, Hoofdambtenaar bij die Kamer, met den titel van Referendaris.

— Ter Algemeene Rekenkamer is weder voor eene som van *f* 200,000 aan ingetrokken muntbilletten van *f* 5 overgebragt; zoodat thans, met inbegrip der vroeger vermelde som van *f* 29,572,860, voor een bedrag van *f* 29,772,860 aan muntbiljetten, krachtens de wet van December 1845 uitgegeven, is ingetrokken.

Voorts is weder voor een bedrag van *f* 140,070 aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 1000, *f* 500, *f* 100 en *f* 10 ter Algemeene Rekenkamer overgebragt; zoodat thans, met inbegrip der vroeger opgegeven som van *f* 15,367,570 voor een bedrag van *f* 15,507,640 aan muntbiljetten, krachtens de wet van September 1849 uitgegeven, is ingetrokken.

— Uit den toelichtenden Staat, gevoegd bij de begrooting van het Depart. van Binnenl. Zaken voor 1852, ontleenen wij de volgende toelichting op art. 119 van dat hoofdstuk:

Art. 119. Het Gouvernement is er, in het belang der geschiedenis en oudheidkunde, op bedacht, aan het archiefwezen in ons Vaderland meerder leven te geven. Bij de memorie van beantwoording, ter gelegenheid der voorgaande begrooting, heeft het reeds zijn voornemen kenbaar gemaakt, om een volledig overzigt omtrent den toestand der archiven hier te lande openbaar te maken. Het Gouvernement wenscht een en ander van het rijksarchief te doen uitgaan en deze instelling met de provinciale en gemeentearchiven in naauwe betrekking te stellen. Hiertoe is evenwel vermeerdering van personeel bij het rijks archief noodig.

Met het oog op de behoefte en op hetgeen in andere landen, bijv. in Belgie, plaats heeft, waar het vaste personeel der ambtenaren bij 's Rijks archieven negen beloopt, zou het Gouvernement het getal van drie, bij ons archief geplaatst, met nog eenige vermeerderd hebben, maar, gebonden door de noodzakelijkheid, om, zoo veel mogelijk, ook hier spaarzaamheid te betrachten, heeft het gemeend zich aanvankelijk te moeten bepalen tot het tijdelijk aanstellen van een enkel beambte, op *f* 1000 's jaars, met het voornemen ook aan den Klerk, die thans *f* 500 geniet en wiens werkzaamheden zullen vermeerderen, eene verhooging van *f* 200 toe te kennen.

Tot bestrijding van deze meerdere uitgaven, is het art., vergeleken met de som voor 1851 toegestaan, met *f* 1200 verhoogd.

— Binnenkort zal de luchtreiziger Poitevin ook dit land en deze residentie bezoeken, om eenige luchtreizen te ondernemen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 24 October.

In deze zitting is eene commissie benoemd tot onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde Lid der Kamer, den Heer Blaupot ten Kate, waaromtrent in de eerstvolgende Zitting verslag zal worden uitgebragt. Er zijn twee wets-ontwerpen ingekomen, het eene tot amortisatie van schuld over 1851, het andere tot regeling van het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen over hetzelfde jaar. Door den Minister van Finantien zijn ingezonden de vroeger gevraagde opgaven van ontvangsten en uitgaven van het opgeheven fonds voor de nijverheid. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft inlichtingen gegeven ten aanzien van twee door de Kamer aan hem verzonden stukken, te weten:

1°. Het adres van de Gedeputeerde Staten van Noordholland, houdende aandrang op de vaststelling eener wet, straffen vaststellende tegen overtredingen van keuren of policie-verordeningen van waterschappen, en 2°. het rapport omtrent het verslag betreffende den staat van het hooger, middelbaar en lager onderwijs over 1849—1850.

Door de Commissien van Rapporteurs is verslag uitgebragt omtrent het

wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Landsdrukkerij over 1852 en omtrent het wets-ontwerp tot vaststelling van hoofdstuk VII der staatsbegrooting voor 1852. De beraadslaging over eerstgenoemd wets-ontwerp is bepaald op Woensdag aanstaande, ten twee ure, terwijl voor de beraadslagingen over laatstgenoemd wets-ontwerp nader een dag bepaald zal worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 22 October.

De Minister Palmerston heeft de volgende nota gezonden aan den Prins van Castelcicala, Gezant van den Koning van Napels bij ons Hof:

»Mijnheer! Ik heb de eer gehad uwen brief den 9den dezer maand te ontvangen. Dezelve was vergezeld van een pamphlet, getiteld: *Het Napelsche bewind en Lord Gladstone*, met verzoek om van hetzelve afschrift te zenden aan de Koninklijke Gezanten bij de onderscheidene Hoven van Europa.

»Ik acht mij verpligt te antwoorden, dat ik aan uw verzoek niet voldoen kan, daar ik niet kan medewerken tot verspreiding van een geschrift, dat, naar mijn gevoelen, noch zijn schrijver, noch zijn gouvernement, welks kampvechter het is, vereert.

»Ik gevoel mij genoodzaakt, te verklaren, dat de brieven van Lord Gladstone aan Lord Aberdeen eene treurige schets geven van een stelsel van onwettigheid, onregtvaardigheid en wreedheid, hetwelk men niet mogt veronderstellen, dat ten huidigen dage nog in een Europeesch rijk zou bestaan. De inlichtingen, die ik van onderscheidene kanten ingewonnen heb, hebben mij tot de slotsom gebragt, dat de Engelsche publicist de rampen, die hij beschrijft, geenzins overdreven heeft.

»Integendeel schijnt de bedoeling des schrijvers geweest te zijn de openbare aandacht op misbruiken te vestigen, welke, indien zij lang duurden, onvermijdelijk de grondvesten van het Napelsch gouvernement omverwerpen en den weg openen zouden tot die hevige uitbarstingen, die vroeg of laat plaats hebben, als de onregtvaardigheid voortduurt en toeneemt. Het Napelsche gouvernement bedriegt zich overigens, indien het meent, dat een weefsel van beweringen zonder grond en gewaagde logenstraffingen, vermengd met grove aanvallen, hetzelve eene wezenlijke dienst zal bewijzen en het zal helpen in het bereiken van het doel, dat het najaagt. Ten slotte merk ik op, dat er in het geschrift van den Heer Mac Farlane, directe en indirecte bekentenissen liggen opgesloten, die, tegen zijne bedoeling, deze overtuiging meer bevestigen dan bestrijden.

— De Regering heeft volgens *de Globe*, geen plan om meer troepen naar de Kaap de Goede Hoop te zenden.

— Het nieuwe stoomschip Lafayette, dat uit Amerika nog slechts ééne reis naar Europa gedaan had, is voor Chagres door de vlammen vernield; de passagiers hadden nog slechts den tijd om hun leven te redden.

BELGIE.

Volgens de *Indépendance* zijn er op de staatsinrigtingen van middelbaar onderwijs, naar de nieuwe wet ingerigt, niet minder maar wel meer leerlingen dan te voren, hetgeen bewijst dat de huisvaders niet deelen in het wantrouwen der geestelijkheid omtrent het staatsonderwijs.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 October.

Niet alleen is er nog geen nieuw Ministerie, maar men begint sterk te betwijfelen of er wel een nieuw komen zal, daar de onderscheiden zamenstellingen mislukt zijn, en men niets kan vermoeden omtrent die welke nu zouden kunnen gevormd worden. Wat er ook van zij, men weet en zegt er heden niets meer van. De gewone organen van het Élysée, of ten minste eenige er van, want er is regeringloosheid op dat veld zoo als op alle andere, verzekeren ondertusschen, dat binnen twee dagen alles zal zijn afgeloopen, en dat de *Moniteur* waarschijnlijk Zondag de besluiten zal bevatten omtrent de nieuwe Ministers.

— Tusschen onze Regering en die van Hanover is eene overeenkomst gemaakt, betreffende de wederkeerig aan het letterkundig eigendom te verleenen bescherming.

— Uit officiele opgaven betreffende de werking der wet op het onderwijs van 1849, blijkt, dat, sedert de invoering dier wet, niet minder dan 125 inrigtingen van onderwijs staande onder bestuur en toezigt van de Universiteit, het ligchaam waarvan het staatsonderwijs uitgaat, gesloten en door inrigtingen die onder bestuur der geestelijkheid staan, vervangen zijn.

— De invoerregten hebben gedurende de eerste 9 maanden van dit jaar bijna 8 millioen fr. minder opgebragt dan in 1849 en ruim 5½ millioen minder dan in 1850.

SARDINIE.

TURIJN, 20 October.

De Minister van Onderwijs Gioja heeft zijn ontslag genomen en is vervangen door den Heer Farini. Deze aftreding van genoemden Minister schijnt veroorzaakt te zijn door het plan der Regering om eene nieuwe wet op het onderwijs uit te vaardigen, welke hij vreesde dat tot nieuwe botsingen met de geestelijkheid zou aanleiding geven. Farini heeft in der tijd deel uitgemaakt van het eerste Leeken-Ministerie van Paus Pius IX en was als zoodanig met het bestuur van het onderwijs in den Kerkelijken Staat belast. Vervolgens werden hem door den Paus andere hooge ambtsbetrekkingen opgedragen waaruit hij door het republikeinsch bewind ontzet werd. Sedert hield hij zich bezig met het schrijven eener historie van den Kerkelijken Staat van 1815 tot 1850, welk werk in constitutionelen maar behoudenden geest is opgesteld, en door den Britschen Staatsman Gladstone, die bekend staat als het conservative beginsel geheel toegedaan, in het Engelsch is overgezet.

PRUISSEN.

BERLIJN, 23 October.

De Koninklijke Akademiën van kunsten en wetenschappen hebben onlangs, bij gelegenheid van den geboortedag des Konings, plegtige openbare zittingen gehouden.

Zij, die daarbij het woord voerden, erkenden in de treffendste taal, dat Z. M. zich inderdaad beschermheer dier instellingen toonde en tevens, dat deze door den Staat werden geëerbiedigd en krachtdadig ondersteund. »Die bijstand, zeide een der sprekers van de Akademie van kunsten, komt het geheele volk ten goede, want de kunst leeft niet buiten het volk, zij is in waarheid een volks-element. Terwijl zij het beschaaft en veredelt, is zij ook de uitdrukking van den beschaafden stand en de eischen voor haar leven zijn geene andere dan die voor het leven des volks zelven. De kunst verlangt van hare beoefenaren hetzelfde wat de Koning van zijne onderdanen, de Staat van zijne burgers eischt, en dat wel volgens eene eeuwige wet, in het hart aller burgers gegrift. Wat mag de Koning, wat de Staat begeeren, als het leven des volks tot gezegende ontwikkeling zal komen?

Drie deugden noem ik de hoofdpilaren van het familiegeluk: *zelfverloochening*, die het belang van het algemeen stelt boven het eigenbelang; *trouw*, die loslaat noch wankelt, maar zich vast houdt aan hem, die de Voorzienigheid de Kroon opzette, en *vlijt*, die als zij tot zegen is van het huisgezin, ook welvaart uitstort over het geheele volk.

Ook de kunst doet aan ons die zelfde eischen. Wien is ooit iets grootsch gelukt, zonder die zelfverloochening, zonder die trouw, zonder die vlijt? Veel kan de milde natuur aan gaven en talent aan dezen of genen schenken, maar het wordt een doode schat, als zij niet in het volle daglicht komen. Daarom is deze dag bijzonder geschikt; wat wij thans onzen Koning toezeggen: Zelfverloochening, trouw en vlijt voor het heil des Vaderlands, dat beloven wij ook in dit plegtig oogenblik aan de kunst. En wat wij voor ons zelven als billijk erkennen, dat brengen wij ook tot de harten van hen, die aan onze hand worden binnengeleid in den tempel der kunst, dat maken wij tot het eigendom onzer kweekelingen."

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 October.

De Hertogin van Angoulême, dochter van wijlen Koning Lodewijk XVI, is te Froschdorf in den ouderdom van 72 jaren overleden.

— In Dalmatie waren weder onderscheiden schokken van aardbeving gevoeld.

OOST-INDIE.

In het dagblad *de Indiër* leest men de volgende berigten: Te Salatiga zijn twee Chinezen gevangengenomen, die door de Singaporesche geheime genootschappen zouden zijn afgezonden, om een' zich over geheel Java verspreidenden opstand, aan te blazen. Het hoofdkwartier zou zijn te Japara, door welks Resident eene kompagnie Infanterie en eene halve kompagnie Kavallerie zou zijn aangevraagd. Aldaar zijn eenige Chinezen gevat, die een honderdtal pieken hebben vervaardigd. Men mag echter wel op nadere bevestiging dezer tijding wachten.

— Z. H. de Hertog van Saxen-Weimar doet eene inspectie-reis op Java. Den 17den Augustus was hij te Magelang aangekomen en werd tegen den 21sten in de Vorstenlanden verwacht. Hij kondigde zijne aankomst overal slechts een paar dagen te voren aan en reisde deze keer zeer eenvoudig, voor alle statie en eerbewijzingen, om gezondheids-redenen, bedankende.

— De oorzaak van den opstand in de Palembangsche binnenlanden is eenvoudig die, welke ook op Java zoo veel wrevel verwekt en honderd duizende zielen ten grave sleept, door gebrek aan rijst, of aan geld om rijst te koopen. De inboorling van Palembang is niet zoo lijdelijk als die van Java. Men heeft echter ook aldaar kultures, met al den aankleve van het stelsel op Java, willen invoeren. Dit heeft schrik en onwil verwekt, die natuurlijk door eenige onruststokers gretig worden geëxploiteerd. Het spreekt van zelf, dat zulk een middel bijval vindt. Want, wat ook de voorstanders van dwangkultuur en monopolie mogen zeggen, de Sumatraan is, evenmin als de Javaan, geneigd om voor anderen te arbeiden. Hierin staat hij gelijk met alle volken der aarde. Onder de groote koloniale vraagstukken, die spoedig in Nederland zullen worden opgelost, zouden wij gaarne nog de uitlegging van deze vraag wenschen te zien, van de voorstanders van het dwang-kultuurstelsel namelijk, hoe men duurzaam vrede en vergenoegdheid kan verwachten van eene bevolking, die verpligt wordt ter verrijking van anderen te arbeiden, ofschoon men beweert, dat zij ongeneigd tot het werk is, zelfs wanneer zij voor zich zelven en tot vermeerdering van eigen welvaart arbeidt?

Het is overbekend dat, in de laatste oorlogen op Balie, de hoofden aan de bevolking het grootste fanatisme en de sterkste vijandigheid tegen het Nederlandsche Gouvernement hebben weten in te blazen, door die bevolking het lot van den Javaan voor te schilderen en den Balinees te doen vreezen, dat ook hij verpligt zou worden, om voor het Gouvernement te planten en te arbeiden.

Onder de grooten van Palembang, die de verdenking van het bestuur hebben gaande gemaakt, schijnt vooral de Rijksbestuurder de Pangerang Terdana Mantrie te behooren.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Eene memorie door de Commissie van veiligheid aan Sir Harry Smith gezonden, schetst den waren toestand van deze volkplanting. Daarin wordt hoofdzakelijk gezegd:

1°. Dat de magt, in de kolonie voorhanden, ten eenemale ontoereikend is.

2°. Dat gedurende zes weken, de Kaffers 20,000 schapen, 3000 stuks hoornvee en 300 paarden hebben weggevoerd, terwijl 200 pachthoeven in de asch gelegd zijn.

3°. Dat de Hottentotsche bedienden hunne meesters verlaten en zich bij de Kaffers voegen.

4°. Dat de voormalige grenzen der kolonie zóó veranderd zijn, dat ze thans slechts voorposten genoemd kunnen worden der burger-verschansingen.

5°. Dat, daar de pachters terugtrekken, de Kaffers en Hottentotten in het bezit geraken van groote uitgestrektheid lands.

6°. Dat de hulpbronnen der kolonie daardoor zóó worden gestopt en vernietigd, vooral ten gevolge van den verwaarloosden landbouw, dat er weldra gebrek ontstaan zal.

7°. Dat de burgers of schutters buiten staat zijn hun eigendom te verdedigen, dus verre van hulp te kunnen verleenen.

Na nog eenige andere punten aangeroerd te hebben, geven de adressanten hun gevoelen te kennen, dat, aangezien de gebeurtenissen aan de Oranje-rivier eene verergering van omstandigheden aan den dag brengen, elk mannelijk persoon, in het bezit zijner krachten, de wapens behoorde op te vatten.

Sir Harry Smith's antwoord op deze memorie bestaat voor een groot gedeelte in de betuiging van zijn leedwezen over den staat van zaken, terwijl de Gouverneur tevens zijne ontevredenheid te kennen geeft over de weinige hulp, door de burgers verleend. In dit antwoord wordt intusschen de hoop op het zenden van hulp gegeven, daar volgens de uitdrukking van Sir Harry Smith, in Britsch Kafferland de Kaffers blijken van moedeloosheid geven!

— De *Morning-Advertiser* beoordeelt de handelwijze der Engelsche Regering tot hiertoe gehouden, zeer ongunstig. Het had slechts aan ons gelegen, zegt dit blad, om aan het land de verbazende onkosten te besparen, welke het nu moet doen, om onze medeburgers en het Afrikaansche volk tegen den dood en den ondergang te beschermen; er ware slechts weinig welwillendheid noodig geweest, om regtvaardige klagten aan te hooren, wezenlijke grieven te herstellen, en den wil om als regtvaardige en eerlijke lieden te handelen. Wij hebben het regt niet ons grondgebied te vergrooten en de Kaffers van hunne bezittingen te verdrijven voor het eenige genot om aan onzen hartstogt tot verovering te voldoen, en om de roemzucht te believen van den hoogen gouvernements-commissaris. Ware het land in Zuid-Afrika vertegenwoordigd geweest door een oordeelkundig man, die geene andere beginselen had dan strikte regtvaardigheid; dan hadden wij geenszins al de oproeren te betreuren, welke thans reeds onder de Kaffers hebben plaats gehad.

Het wordt tijd het verlangen, om ons meester te maken van een grondgebied, waarop zij geen regt hebben, te laten varen. Wij moeten toelaten, dat de Afrikaansche bevolking den grond, die haar toebehoort, vreedzaam bezitte. Als de zaak der Kaffers in haar wezenlijk daglicht zal bekend worden, zullen deze laatsten het algemeen medelijden verwekken, in stede van zoo als thans een volk te zijn, hetwelk aan de meesten verachting en ontzetting inboezemt.

KERKNIEUWS.

Z. M, heeft goedgekeurd het door den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Ooltgensplaat, uitgebragt beroep op Ds. G. C. Montyn, te Hoornaar.

Nader ingekomen voor de door den brand van haar Bedehuis zwaar beproefde Hervormde Gemeente te Haaksbergen (Provincie Overijssel) bij Ds. Inckel, van Mevr. de Wed. B. *f* 3.—, en bij Ds. Berkhout, van G. een Muntbiljet N°. 87973 groot *f* 10.— en van M. *f* 2.50.

LEYDEN, 25 October, 1851.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen ter kennisse van de Ingezetenen, dat de Heer:

P. H. BARON TAETS VAN AMERONGEN,

op heden de voorgeschreven eeden heeft afgelegd, en als Lid van den Gemeenteraad van Leyden heeft zitting genomen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 25 October 1851. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIËN.

De Ondergeteekenden betuigen bij deze hunnen hartelijken dank, ook namens wederzijdsche Betrekkingen, voor de menigvuldigen blijken van deelneming bij het voltrekken van hun Huwelijk ontvangen.

Dr. W. J. KNOCKERS VAN OOSTERZEE,

ZUTPHEN, 25 October 1851. H. E. KNOCKERS VAN OOSTERZEE, HENKES.

Met innig gevoel, betuigen wij onzen opregten dank aan al degenen, die ons, bij het treurig afsterven van onzen Zoon, hunne hartelijkheid en deelneming hebben doen blijken; met den wensch, dat zij gespaard blijven voor treffende verliezen.

A. J. SUSANNA,

A. A. SUSANNA, FRANCKEN.

Mede uit Naam onzer Kinderen.

De Commissie tot de Volks-Zangschool van het Leydsche Departement der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, heeft de eer ter kennis der Ingezetenen te brengen, dat zij op Vrijdag den 31sten October aanstaande, des namiddags ten *vier* ure, in het Gebouw des Departements eene Zitting zal houden, tot het aannemen van Leerlingen voor de 2de klasse.

Zij herinnert tevens de Leden des Departements aan Art. 7 van het reglement, luidende aldus: „De leden der Maatschappij hebben het regt om voor elken gulden, dien zij jaarlijks tot deze inrigting bijdragen, éénen Leerling, mits voldoende aan de noodige vereischten, het onderwijs kosteloos te doen bijwonen;" terwijl nadere inlichtingen bij den Ondergeteekende te verkrijgen zijn.

Namens de Commissie voornoemd,

H. R. DE BREUK, *Secretaris*.

FABRIEK VAN MEUBELPAPIEREN EN VELOUTÉ'S,

DE NIJVERHEID,

te LEYDEN.

FABRIEK,	MAGAZIJN,
Haarlemmerstraat, N°. 471.	*Nieuwen Rijn*, N°. 38.

De Ondergeteekende heeft de eer aan zijne geachte Begunstigers bekend te maken, dat hij zijn **MAGAZIJN van MEUBELPAPIEREN**, voor dagelijksch debiet, voor deze Stad en Omstreken, uit het Fabrieksgebouw heeft overgebragt naar den *Nieuwen Rijn bij de Koornbeurs*, N°. 38. Zullende dit Magazijn ruim gesorteerd wezen, in alle soorten van **Meubelpapieren, Tapijten**, alsmede Artikelen tot het Ameublement behoorende; alles tot matige doch vastgestelde prijzen.

20 October 1851. J. VAN DEN BERG.

☞ Orders voor het BEHANGERS-VAK, worden zoowel aan de *Fabriek* als aan het *Magazijn* aangenomen.

AANBESTEDING.

De Commissie van Administratie voor de Gevangenissen te Leyden zal, onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Donderdag den 30sten October 1851, des middags ten 12 ure, in het Huis van Arrest te *Leyden*, in het Openbaar **Aanbesteden:**

DE LEVERANTIE DER BENOODIGDHEDEN tot Onderhoud en Verzorging der Gevangenen, in de Huizen van Militaire Detentie buiten *Leyden*, en van Arrest te *Leyden*, gedurende het jaar 1852; bestaande in: *Rogge*, *Tarwe*, *Aardappelen*, *Rund- en Kalfsvleesch*, *Rundvet*, *Boter*, *Schenkelvleesch*, *Gort*, *Rijst*, *Gele en Groene Erwten*, *Groenten*, *Zout*, *Peper*, *Azijn*, *Olie*, *Kaarsen*, *Groene Zeep*, *Koffij en Cichorei*, *Zoete- en Karnemelk*, *Wijn*, *Bier*, *Stroo*, *Steenkolen*, *Turf*, *Hout*, *Zand*, *Stalbezems*, *Heibezems en Boenders*; *Bureaubehoeften*, bestaande in: *Papier*, *Pennen* en *Potlooden*.

Zullende de Monsters van de Rogge en Tarwe, den Turf, het Papier, de Pennen en Potlooden, in eerstgenoemd Gestigt voorhanden zijn.

De Voorwaarden, waarin de nadere bepalingen in het breede staan vermeld, zullen ter lezing liggen in de beide genoemde Gevangenissen.

Na 11 uur van den dag der Aanbesteding, zullen geene billetten van Inschrijving meer worden aangenomen.

VERPACHTING.

De Commissie van Administratie over de Gevangenhuizen te Leyden, zal onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Donderdag den 30sten October 1851, des middags te 12 uur, in het Huis van Arrest te *Leyden*, in het Openbaar **Verpachten:**

De VUILNIS EN MESTSPECIEN, *welke het Huis van Militaire Detentie buiten Leyden, gedurende het jaar 1852 zal opleveren.*

De Voorwaarden, waarin de nadere bepalingen zijn vermeld, zullen ter lezing liggen in de beide genoemde Gevangenissen.

Na 11 ure van den dag der Aanbesteding worden geene Inschrijvingsbilletten meer aangenomen.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen *Leyden*, op Vrijdag den 7den November 1851, bij Opbod, en op Vrijdag den 14den November 1851, bij Afslag, beide des morgens ten 11 ure, van:

N°. 1. Een Partij degelijk en wel toegemaakt WEI- OF HOOILAND, gelegen in drie stukken in den Zwanburgerpolder onder *Warmond*, groot 6 Bunders, 45 Roeden en 20 Ellen, Verhuurd tot Kersmisdage 1854, aan J. W. HOES en S. VAN HENSBERGEN, te *Warmond*, voor *f* 215.— per jaar.

N°. 2. Een Partij dito WEI- OF HOOILAND, met een Strookje Bosch, gelegen als voren, groot 89 Roeden en 90 Ellen, Verhuurd aan J. ROTTEVEEL, te *Warmond*, tot Kersmisdage 1852, voor *f* 80.— in het jaar.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*, bij wien tusschen de Veiling en den Afslag verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* voor iedere verhooging.

BOEK- EN MUZIEKVERKOOPING TE LEYDEN.

De Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK zal Maandag 3 November en zeven volgende dagen, ten zijnen Huize Verkoopen: Eene verzameling van **BOEKEN**, in verschillende vakken van Wetenschap en Kunst, doch voornamelijk over GODGELEERDHEID, REGTSGELEERDHEID, GENEESKUNDE en Fraaije LETTEREN; ATLASSEN, KAARTEN, PRENTWERKEN, GRAVUREN, LITHOGRAPHIEN, PORTRETTEN, PLATEN in Lijst en Glas; Chirurgicale en Verloskundige INSTRUMENTEN, Anatomische Voorwerpen, twee fraaije gevulde SIMPLICIEKASTEN, RARIETEITEN, waaronder eenige Kunstwerken in Ivoor en Hout, van wijlen den beroemden J. BAVELAAR, en eenige BOEKENKASTEN, gedeeltelijk nagelaten door wijlen eenen Predikant der Hervormde Gemeente, en eenen Geneeskundige; voorts eene keurig net geconditioneerde verzameling van MUZIEKWERKEN, een goed geconserveerde VLEUGEL-PIANO van zes Octaven en een GUITAR, nagelaten door wijlen den Heer C. W. SUSANNA, te Leyden.

Alles te zien Vrijdag 31 October en Zaturdag 1 November, van des morgens ten 10 ure tot des Namiddags 3 ure. De Catalogus is alom verkrijgbaar.

☞ De Heeren welke geen gebruik maken van den hun Ed. toegezonden Catalogus dezer Verkooping, worden beleefd verzocht om denzelven aan den Verkooper terug te zenden.

☞ De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde begunstigers bekend, dat door menigvuldige aanvrage bij hem te bekomen zijn **Opregte Zeeuwsche Beschuit**, à 12 Cents het Ons.

M. P. OUDSHOORN,

aan de Koornbeurs.

LUTKIE, CRANENBURG EN GEIJER,

Botermarkt, te LEYDEN,

Magazijn van Schrijfbehoeften, Stalen Pennen, Porte-Feuilles; Papéteries en Cartonnages.

Depôt van echte Frankforter en alle andere soorten van Speelkaarten.

Hebben de eer te annonceren, dat zij ontvangen hebben, eene fraaije collectie SPEELKAARTEN, waaronder zij vooral durven aanbevelen: **Supra fijne echte Frankforter Modern Gemoireerde.** Het is overbekend dat die soorten in fijnte, fraaiheid van kleuren en desseins en vooral in het *glad en aangenaam schuiven* superieur zijn aan alle andere gefabriceerd wordende Speelkaarten.

Ten einde de aanvragen gemakkelijk te maken, hebben zij dezelve in de onderstaande nummers verdeeld, de goede qualiteiten en lage prijzen zullen zoo zij vertrouwen, dezelve genoegzaam aanbevelen.

N°. 1. **Supra fijne echte Frankforter Modern Blaauw en Rood Gemoireerde,** Whist of 52 in het Spel, Dozijn *f* 3.40, Spel 30 Cts, dezelfde in Hombre, Dozijn *f* 3.20, Spel 28 Cts.

N°. 2. **Supra Frankforter met fijne Desseins,** Dozijn Whist *f* 3.20, Spel 28 Cts, dezelfde in Hombre, Dozijn *f* 2.80, Spel 25 Cts.

N°. 3. **Zeer fraaije Frankforter Kaarten met fijne geschilderde Azen,** Dozijn Whist, *f* 2.20, Spel 20 Cts, dezelfde in Hombre, Dozijn *f* 1.80, Spel 16 Cts, dezelfde in Jas of Piquet, Dozijn *f* 1.40, Spel 14 Cts.

N°. 4. **Echte Fransche Kaarten met Moderne Poppen,** zeer fijne en goed schuivende, Dozijn Whist *f* 1.75, Spel 16 Cts, dezelfde in Hombre Dozijn *f* 1.50, Spel 14 Cts. dezelfde in Jas, Dozijn *f* 1. 20, Spel 11 Cts.

N°. 5. **Fijne Gesteendrukte Kaarten,** Dozijn Whist, *f* 1.50, Spel 14 Cts, dezelfde in Hombre, Dozijn *f* 1.25, Spel 12 Cts, dezelfde in Jas of Piquet, Dozijn *f* 1.00, Spel 10 Cts.

N°. 6. **Eene zeer goede Soort,** Dozijn Whist *f* 1.10, Spel 10 Cts.

N°. 7. **Eene beste Soort Jaskaarten** met Ord. Poppen, Dozijn 90 Cts, Spel 8 Cts.

N°. 8. **Eene iets minder Soort Jaskaarten,** Dozijn 65 Cts, Spel 6 Cts.

N°. 10. **Goede Ordinaire Jaskaarten** Dozijn, 40 Cts, Spel 4 Cts.

Op alle bovengemelde Soorten, geniet men bij het gros of 12 Dozijn een merkelijk Rabat.

Gelijk in vorige jaren zijn zij weder ruim gesorteerd in **Porte-Feuilles, Sigarenkokers, Porte-Monnaies, Papéteries,** supra fijne **Cartonnages. Enveloppes Cordiennes,** in alle soorten en formaten; gecacheteerde en gegommeerde tot 20 Cts. de 100 stuks.

Tevens belasten zij zich met het Stempelen van Postpapieren, eene hoeveelheid van 8 Katerns nemende, tegen de gewone prijzen, zonder de minste verhooging.

Voorts zijn in hunne Magazijnen voorhanden, **Velijn Post-Papier,** de Riem van 80 Katerns of 480 Postvellen à *f* 1.65, het dubbele Boek of 48 vellen à 18 Cts. **Velijn Schrijf** à *f* 1.85 de Riem, het Boek 10 Cts. Alle deze Papieren zijn in betere soorten voorhanden.

Gebloemd Chits à *f* 2.90 de Riem, het Boek 15 Cts. **Turksch Marmer** de Riem à *f* 1.20, het Boek 22 Cts., als ook **Rekeningen, Quitantiën, Nota's, Wissels en Stalen Pennen** de fijnste Qualiteiten à 40, 50, 60 en 70 Cts het Gros; **Ordinaire** à 14 Cts, **Ganzen Pennen** à *f* 2.00 de 1,000. **Beste Zwarte Schrijf Inkt** de Wijnflesch à 20 Cts, de 10 Flesschen à *f* 1.50; alsmede in Kruikjes van 15, 10 en 5 Cts.

Voorts **Potlooden, Ouwels en Lak**, tot 30 Cts het ℔.

Trekpennen, Teekenpennen, Passers, Gom-Elastique Pennenmessen, echte Namursche, à 12 Cts, en hooger.

Overigens alle *Kantoor, School en Teekenbehoeften* thans uiterst laag genoteerd.

Hunne bekendheid in het leveren van solide Artikelen en het nimmer afwijken van vast bepaalde Prijzen zullen wel de geschikste aanbeveling zijn.

VERKOOPING in de Stads-Bank van Leening te Leyden, op Dingsdag den 11den November 1851, des Voormiddags ten 10 ure, van **VERSTANE PANDEN**, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte **GOEDEREN**, beleend in de maand Julij 1850.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Eene verbazingwekkende genezing van 35 wonden door de Zalf en Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer JEREMIAS REED te Molong bij Sydney gedagteekend 25 September 1848, aan den Professor HOLLOWAY. Mijn Heer, Ik heb eene schuld van dankbaarheid aan u af te dragen voor mijne, bijna wonderbaarlijke genezing door uwe *Zalf* en *Pillen*, na een zevenjarig lijden, veroorzaakt door vocht en koude. Toen ik begon uw geneesmiddel te gebruiken, had ik reeds meer dan 200 £ aan medicijnen en geneeskundigen raad uitgegeven, zonder eenig goed gevolg. Ik had op verschillende deelen van het ligchaam 35 zweren, en leed verschrikkelijk, doch uwe *Zalf* en *Pillen* hebben mij genezen, en thans geniet ik de beste gezondheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.80.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 25 *October.* Van *f* 84 tot *f* 89.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 25 *October.*

Oude Tarwe *f* 7,50 tot *f* 8.00. Nieuwe Tarwe *f* 7.70 tot *f* 8.30. Oude Rogge *f* 5.30 tot *f* 6.20. Nieuwe Rogge *f* 6.00 tot *f* 6.40. Gerst *f* 4.60 tot *f* 4.80. Haver *f* 3.00 tot *f* 3.50. Paardeboonen *f* 4.70 tot *f* 4.80. Duiveboonen *f* 5.80 tot *f* 6.20.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 24 October.

			Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{5}{16}$	$57\frac{7}{16}$	$57\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	" 3	"	$67\frac{3}{8}$	$67\frac{1}{4}$	$67\frac{3}{8}$
Dito dito	" 4	"	$88\frac{15}{16}$	89	$88\frac{15}{16}$
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$	"	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{7}{8}$
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$	"	109	—	—
O. I. Leening	" 4	"	86	—	—
Dito Holl. Spoorweg	"		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5	"	$104\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5	"	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5	"	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{3}{8}$	—
Dito 1840	" 4	"	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{3}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	" 4	"	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{5}{16}$	$88\frac{1}{4}$
Dito dito Nieuwe	" 4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6	"	—	—	—
Certificaten van dito	" 6	"	—	—	—
POLEN, Obligatiën	" 4	"	$77\frac{1}{2}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	"	—	—	—
Dito dito 1835	" 500	"	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	14	$14\frac{1}{16}$	14
Dito dito Onbep. Stukken	" 5	"	$13\frac{15}{16}$	—	—
Dito Obligatiën	" 3	"	$38\frac{3}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3	"	$35\frac{1}{16}$	$35\frac{1}{8}$	$35\frac{1}{8}$
Coupons Ardoins			$8\frac{1}{16}$	$8\frac{1}{8}$	$8\frac{1}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5	"	—	—	—
Dito	" 4	"	60	—	—
Dito Metall.	" 5	"	$71\frac{1}{8}$	$71\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	" 5	"	$78\frac{1}{8}$	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{3}{16}$
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$	"	$36\frac{7}{8}$	$37\frac{1}{8}$	—
BELGIE, Banc.	" $2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$	"	$46\frac{3}{4}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	$89\frac{1}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 5	"	—	—	—
Dito dito	" 4	"	$32\frac{11}{16}$	$32\frac{3}{4}$	$32\frac{11}{16}$
VENEZUELA,	" $3\frac{1}{4}$	"	$31\frac{3}{8}$	$31\frac{5}{8}$	—
MEXICO,	" 5	"	$25\frac{5}{8}$	—	—
AMERIKA, Bankactiën			$2\frac{3}{4}$	3	$2\frac{15}{16}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.